

ФІНАНСИ, ГРОШОВИЙ ОБІГ І КРЕДИТ

УДК 658.336

DOI: 10.36919/2312-7872.2.2024.105

К. С. Винник,
аспірант

кафедра економіки, фінансів та обліку
ПВНЗ «Європейський університет», м. Київ
бульвар Академіка Вернадського 16-В, Київ 03115

E-mail: kvynnyk@e-u.edu.ua

ORCID ID: 0009-0008-2481-8807

СУЧАСНІ ОСОБЛИВОСТІ РОЗРОБЛЕННЯ ФІНАНСОВОЇ СТРАТЕГІЇ ПІДПРИЄМСТВ БУДІВЕЛЬНОЇ ГАЛУЗІ

Анотація. Метою статті є ідентифікація основних складових сучасного підходу до розроблення та реалізації фінансових стратегій будівельних підприємств будівельної галузі в контексті забезпечення їх ефективності. В статті розглянуто комплексний аналіз впливу сучасних фінансових стратегій на будівельну галузь. Даний аналіз необхідний для розуміння основних тенденцій фінансових стратегій, методів і підходів, які використовують будівельні компанії для управління своїми фінансами та покращення результатів проектів. Відзначено, що будівельна галузь знаходиться під впливом ключових екзогенних тенденцій у соціально-економічному середовищі.

Доведено, що індекс будівельної продукції суттєво знизився в умовах активізації російської збройної агресії до рівня 35,2 п. у 2022 р., обсяги зданих площин житлової нерухомості скоротилися на –68,1% в 2022 р. до рівня 7110 тис кв м. Виділено основні напрямки вдосконалення фінансових стратегій підприємств будівельної галузі (напрямки операційної ефективності, залучення фінансування, управління ризиками, менеджменту закупівель, інші). Виділено потенціал сучасних технологій блокчейн у скороченні адміністративних витрати проектів.

Підкреслено роль сучасних фінансових стратегій у забезпеченні ефективного управління ресурсами, адаптації до ринкових умов та підвищення конкурентоспроможності підприємств будівельної галузі. Дослідження може бути корисним для фахових експертів, аналітиків будівельної галузі, бізнес асоціацій, органів державної та місцевої влади. Перспективи майбутніх досліджень лежать в сфері потенціалу застосування просунутих технологій (штучний інтелект, машинне навчання) у посиленні ефективності фінансових стратегій будівельних підприємств.

Ключові слова: будівельна галузь ефективність; волатильність; структура фінансування; блокчейн; глибинна аналітика.

Постановка проблеми. Будівельна галузь відіграє вирішальну роль в економічному розвитку будь-якої країни. Зі зростанням складності та розміру будівельних проектів виникає потреба в ефективних фінансових стратегіях для забезпечення їх успішного завершення. На сучасному етапі фінансові стратегії стали дієвим інструментом для будівельних компаній для управління своїми фінансовим станом, а також пом'якшення ризиків свого бізнесу. Відповідно постає необхідність комплексного аналізу впливу сучасних фінансових стратегій на будівельну галузь. Це зумовлює необхідність розуміння основних сучасних трендів фінансових стратегій, а також методів і підходів, які використовують будівельні компанії для управління своїми фінансами та покращення результатів реалізованих проектів. Крім того, необхідно розуміти переваги, недоліки та виклики, пов'язані з впровадженням сучасних фінансових стратегій. Важливим питанням в даному контексті є вплив сучасних фінансових стратегій на фінансування будівництва. Зокрема, важливо розуміти, як ці стратегії впливають на достатність наявних коштів і особливості управління для будівельних проектів. Крім того, набуває актуальності питання забезпечення ефективності застосування сучасних фінансових стратегій у фінансуванні будівництва. До того ж, сучасні фінансові стратегії можуть мати вплив на вартість будівництва, а також моніторинг і контроль використання ресурсів.

Виділяється і вплив сучасних фінансових стратегій на управління ризиками будівельних проєктів. Ефективне застосування цих стратегій впливає і на планування та своєчасне завершення будівельних проєктів. Відповідно вивчення впливу сучасних фінансових стратегій на фінансування будівництва, вартість, управління ризиками та часові рамки проєкту набуває суттєвої актуальності та може надати цінні науково-практичні рекомендації для будівельних компаній щодо прийняття та впровадження сучасних фінансових стратегій.

Огляд попередніх досліджень. Проблематика формування та реалізації фінансових стратегій будівельних компаній вивчається в ряді робіт українських і зарубіжних дослідників. Зімон, Г., Наконечний, Дж., Чуди-Ласковська, К., Вуйцік-Юркевич, М., і Коханські, К. провели аналіз стратегії управління фінансовою ліквідністю будівельних компаній Підкарпатського воєводства [1]. Автори зосереджуються на стратегії управління ліквідністю будівельних компаній, які працюють в Підкарпатському воєводстві. Автори дослідили, як компанії використовують свої ресурси для підтримки стабільності та зростання в складних соціально-економічних умовах. Сантос висвітлює модель стратегічного фінансового управління для компаній будівельної галузі [2]. За допомогою аналізу різних варіантів управління, досліджуються кращі практики, які можуть допомогти будівельним компаніям оптимізувати їх фінансову діяльність. Хан, М., Лі, С., Кім, Дж. розглядають ефективність фінансових стратегій з фокусом на диверсифікації для забезпечення фінансової стабільності будівельних компаній в Республіці Корея [3]. Аналізується, як диверсифікація може зменшити ризики та покращити загальну ефективність фінансового управління будівельних компаній.

Салах О., Джорджі М. та Рагаб А. застосовують методичні підходи на основі машинного навчання для аналізу фінансових показників у будівельній галузі. Досліджується, як алгоритми машинного навчання можуть допомогти будівельним компаніям прогнозувати свою фінансову позицію та покращувати їх фінансовий стан [4]. Мохамад, Х., Ібрагім, А., і Масуд, Х. вивчають питання моделювання ефективності фінансового управління будівельних компаній за допомогою нейронних мереж. Вказується на потенціал у використанні передових технологій для аналізу фінансових стратегій у будівельній галузі [5]. Най-Чік, А., Пек-Лінг, Т. вивчають зв'язок між управлінням оборотним капіталом та ефективністю фінансового менеджменту малайзійських компаній будівельної галузі. Досліджується, як управління ресурсами в рамках фінансової стратегії впливає на бізнесовий успіх будівельних компаній [6].

Масив існуючих досліджень в цілому висвітлює важливість розуміння та оптимізації фінансових стратегій для будівельних компаній в різних регіонах та соціально-економічних умовах. Сучасні технології, такі як машинне навчання та нейронні мережі, представляють нові можливості для аналізу та прогнозування фінансових стратегій компаній галузі.

Однак, проблематика формування фінансової стратегії підприємств будівельної галузі під впливом екзогенних умов волатильності, зумовлених збройною агресією, недостатньо висвітлена в масиві існуючих досліджень і потребує глибшого вивчення.

Метою статті є виявлення ключових елементів сучасної фінансової стратегії підприємств будівельної галузі, враховуючи ключові тенденції галузі в Україні, з фокусом на посилення ефективності їх бізнесу.

Методологія дослідження. З метою визначення особливостей формування та реалізації сучасних фінансових стратегій підприємств будівельної галузі застосовано методи синтезу — для виявлення та узагальнення основних спостережень стосовно поточного стану формування та застосування даних стратегій, а також основних викликів і можливостей, що є релевантними в контексті покращення існуючих фінансових стратегій підприємств галузі; економіко-статистичні методи — для здійснення аналізу ключових показників будівельної галузі України на сучасному етапі для врахування їх в задачі поліпшення сучасних фінансових стратегій підприємств галузі. В рамках даного методу, зокрема, застосовано інструментарій тренд-аналізу основних показників будівельної галузі України за період 2011-2022 рр. Додатковим методом дослідження, що застосовано в межах даного дослідження є стратегічний аналіз, що визначає основні пріоритети в формуванні та реалізації фінансової стратегії підприємств галузі в умовах суттєвих екзогенних викликів. В рамках даного методу застосовано методичні прийоми, що запропоновані в дослідженні Aleksin (2020) з фокусом на поєднання як ринкових, так і фінансових драйверів в контексті покращення фінансової стратегії підприємств, що покликані активізувати динаміку створення вартості для стейкхолдерів.

Виклад основного матеріалу. Будівельна галузь відіграє вирішальну роль в економічному розвитку країни та потребує ефективних фінансових стратегій для забезпечення успішного завершення проектів. Сучасні фінансові стратегії стали для будівельних підприємств ефективним інструментом управління та мінімізації бізнес-ризиків. У наукових роботах Паранчук С. В., Червінська О. С., Попадинець, Н. М., Корначук О. Ю. розглядається проблематика ефективності управління фінансовими ресурсами будівельних компаній в умовах кризи. Вивчаються особливості фінансового забезпечення будівельних компаній під час соціально-економічної турбулентності [7].

Будівельна галузь перебуває під впливом екзогенних трендів соціально-економічного середовища, в якому здійснює своє функціонування. Так Індекс будівельної продукції суттєво скоротився під впливом активізації російської збройної агресії в Україні від лютого 2022 р., скоротившись з рівня 106,8 п. станом на 2021 р. до рівня 35,2 п. за 2022 р. (ДССУ, 2023). Аналогічна низхідна динаміка спостерігалася в розрізі Індексу за 2020 р. під впливом пандемії COVID-19 і скороченням рівня ділової активності в Україні та світі. Все це чинить вплив на фінансову позицію підприємств будівельної галузі та особливості формування та реалізації їх фінансових стратегій в умовах підвищеної турбулентності. При цьому дані тенденції прямо відображаються на стані прийняття в експлуатацію житлових приміщень. Так обсяги зданих площин житлової нерухомості різко скоротилися в 2022 р. до рівня 7110 тис кв м, що склало падіння -68,1% в порівнянні до 2021 р. (ДССУ, 2023). Дані представлено на рис. 1.

Рис. 1. Динаміка основних показників будівельної галузі України, п., 2011–2022 рр.

Джерело: побудовано на основі даних ДССУ [15].

Відповідно до тенденцій, що спостерігаються, стан розподілу виробленої будівельної продукції в Україні відображає динаміку змін у будівельній сфері. Згідно статистичних даних за 3 міс 2023 р., обсяги нового будівництва та обсяги реконструкції та ремонту мають майже однакову вагу в структурі будівництва в Україні на сучасному етапі. Зокрема, нове будівництво склало 46,5% загального обсягу будівельної продукції, що свідчить про певний рівень активності в розвитку нових проектів. З іншого боку, 53,5% обсягів ринку припало на реконструкцію та ремонт, що відображає інтерес до підтримки та модернізації існуючої інфраструктури, а також добудови раніше незавершених проектів (ДССУ, 2023). Дані подано на рис. 2.

Підприємства будівельної галузі можуть використовувати сучасні фінансові стратегії, щоб забезпечити ефективне використання ресурсів і покращити свою діяльність. Східноєвропейські економісти Ричкова, П., Шкуланова, Н. досліджують детермінанти фінансової структури будівельних компаній в окремих європейських країнах. Зокрема, розглядаються фактори мікро- та макро-рівня, що впливають на рішення будівельних компаній щодо структури капіталу та огляд економічних перспектив [8].

Юрченко, Ю. в своїй статті «Основні етапи розроблення фінансової стратегії будівельних підприємств» вивчає проблематику розробки фінансової стратегії будівельних компаній з фокусом на ключових етапах розробки. Досліджується питання значущості даного процесу для довгострокової стабільності будівельних компаній [9].

Наприклад, аналіз макроекономічної політики може допомогти визначити розподільчі впливи в фінансах економічних агентів (держави, корпорація, домогосподарств), що, у свою

чергу, можуть вплинути на будівельну галузь. Крім того, доречним є вивчення державної політики фінансування капітальних інвестицій, щоб зрозуміти її вплив на динаміку будівельної галузі. Крім того, варто враховувати вплив «зеленої» фінансової політики, зокрема, на доступність відносно дешевого позикового фінансування для будівельної галузі. З цією метою аналіз даних і побудова дашбордів ключових індикаторів можуть допомогти зрозуміти стан і динаміку ключових фінансових показників — ліквідності, ваги позикового капіталу в структурі фінансування підприємства. Крім того, потенційно корисним є аналіз екологічної та соціальної складової фінансування будівельних проектів в контексті потенціалу залучення фінансування на покращення рівня енергоефективності проекту. Використовуючи результати даної аналітики як підґрунтя для формування управлінських рішень в контексті фінансової стратегії, підприємства будівельної галузі можуть забезпечити більш ефективне використання ресурсів і покращити стан своєї господарської діяльності, а також прогнозованість фінансового стану — особливо в умовах підвищеної волатильності бізнес-середовища.

Рис. 2. Розподіл обсягів виробленої в Україні будівельної продукції за її характером, % від загального обсягу, 3 міс. 2023 р.

Джерело: побудовано на основі даних ДССУ [15].

Зауважимо також вплив сучасних фінансових стратегій на вартість будівництва. За останні роки у будівельній галузі відбулися суттєві зміни у способах фінансування та управління проектами. У минулому фінансове управління в галузі часто зосереджувалася на більш лінійних задачах виконання «план-факт» в контексті спожитих ресурсів і строків будівництва з доповненням фінансового менеджменту аналізом джерел фінансування, часто з переважанням торгового кредиту та коштів організацій державного та муніципального рівня. Даний підхід не відрізнявся глибокою аналітичністю та не може бути застосований на сучасному етапі розвитку галузі та національної економіки в силу тих викликів, що постали для конкурентоспроможності підприємств в нестабільних соціально-економічних умовах.

Відповідно сучасні фінансові стратегії підприємств будівельної галузі охоплюють застосування нового інструментарію, що має розширену управлінську та аналітичні складові.

Для прикладу Омопаріола Е., Абімбола Віндапо Д., і Ель-Гохарі Х. в своїй науковій роботі «Рівень фінансових показників вибраних будівельних компаній у Південній Африці» аналізують стан ефективності фінансової діяльності вибірки будівельних компаній Південної Африки, визначаючи ключові фактори, які впливають на їх успіх або невдачу [10].

Зокрема, сучасні фінансові стратегії відіграють важливу роль у формуванні вартості будівництва. Дані управлінські підходи можуть впливати на оптимізацію витрат, допомагаючи підприємствам будівельної галузі краще розподіляти ресурси і знижувати витрати, наприклад, через використання моделі Just-In-Time. Дані сучасні підходи до фінансової стратегії також включають перегляд підходів до методів фінансування — як залучення інвесторів або випуск облігацій — для впливу на вартість будівництва.

Ризик-менеджмент на основі інструментарію страхування і хеджування також сприяє кращому менеджменту витрат проекту. Гундес С., Атакул Н., Бююкйоран Ф. в канадському журналі цивільної інженерії розмістили статтю «Фінансові питання в будівельних компаніях: бібліометричний аналіз і тенденції». Вони зосередили увагу на викликах фінансової природи у будівельних компаніях на основі ключових трендів і інновацій стратегічного фінансового управління [11].

В розрізі сучасних підходів до фінансової стратегії також маємо виділити роль управління тендерами та сучасних стратегій закупівлі, що може знизити вартість матеріалів. В контексті сучасних фінансових стратегій, зокрема, важливо встановити відповідні ціни для проектів, використовуючи цінову стратегію, що відображає ризик і потреби клієнтів. Сучасні технології, такі як блокчейн, можуть скоротити адміністративні витрати проекту. У цілому, сучасні фінансові стратегії забезпечують ефективне управління ресурсами, адаптацію до ринкових умов та підвищення конкурентоспроможності підприємств будівельної галузі.

Окрім врахування макроекономічного контексту та просунутих технологій — що потребує суттєвих ресурсів (часу, коштів, персоналу) для впровадження в комплекс фінансового управління — вартістю будівельних проектів також можна керувати шляхом оцінки фінансових та операційних наслідків проекту. Зауважимо, що прийняття фінансових управлінських рішень в сфері будівництва нерідко зумовлено не тільки великими інвестиціями, але й наслідками, які ці рішення матимуть у майбутньому. Отже, критично важливо оцінювати фінансові та операційні наслідки кожного проекту до його старту. Наприклад, скорочення бюджету, фінансова нестабільність і затримки в реалізації проектів є потенційними драйверами для погіршення стану реалізації фінансових стратегій. Ці фактори можуть спричинити додаткові витрати, зниження прибутковості та навіть комерційну невдачу проекту. Таким чином, підприємства будівельної галузі в рамках фінансової стратегії повинні пам'ятати про фінансові наслідки будь-якого проекту та використовувати сучасні методичні підходи для ефективного управління витратами.

Підсумовуючи, виділимо ключові напрямки вдосконалення інструментарію для сучасної фінансової стратегії підприємств будівельної галузі, що є доречними зважаючи на ключові виклики сучасного екзогенного середовища. Пропозиції викладено в табл. 1.

*Таблиця 1***Ключові напрямки вдосконалення сучасної фінансової стратегії підприємств будівельної галузі**

Блок	Коментарі
Аналітика макроекономічного контексту	Для підприємств галузі важливо систематично аналізувати ключові макроекономічні фактори, оскільки вони можуть мати прямий або опосередкований вплив на попит, вартість матеріалів, доступність ресурсів, витрати на фінансування та інші аспекти діяльності компанії.
Оптимізація витрат	Фінансові стратегії мають сприяти в задачі ефективнішого розподілу ресурсів, зменшуючи витрати і збільшуючи ефективність діяльності підприємств як в розрізі загальної реалізації проекту, так і за окремими функціональними блоками (наприклад, управління запасами, тощо).
Залучення фінансування	Обґрунтовані стратегії фінансування (залучення інвесторів, отримання банківських позик, емісія корпоративних облігацій) можуть впливати на вартість будівництва, в рамках якого системний підхід до фінансування може знизити вартість капіталу для підприємств галузі.
Цінова стратегія	Ціновий менеджмент є важливим елементом у фінансовому плануванні діяльності будівельної компанії. Обґрунтована цінова стратегія може підвищити конкурентоспроможність компанії, забезпечити рентабельність та стабільний попит на послуги. При виборі цінової стратегії підприємств галузі важливо враховувати такі фактори, як особливості місцевого ринку, інтенсивність і характер конкуренції, особливості цільової аудиторії. Також важливо регулярно перевіряти ефективність обраної стратегії та, при необхідності, коригувати її.
Тендери та закупівлі	Сучасні підходи до менеджменту закупівель (електронні торги, смарт-тендери, тощо) можуть допомогти знизити вартість матеріалів і послуг, що позитивно впливає на структуру витрат підприємств галузі.
Ризик-менеджмент	Застосування інструментарію страхування, хеджування та інших підходів до ризик-менеджменту може впливати на загальні витрати проекту, скорочуючи ризик виникнення непередбачуваних втрат.
Глибинна аналітика на основі проривних технологій	Застосування блокчейн у логістиці або автоматизованих фінансових систем для розрахунків може знизити адміністративні витрати та поліпшити стан управління проектами в галузі.

Джерело: власний аналіз автора.

Відповідно фінансова стратегія є ключовим елементом успіху будь-якого бізнесу, особливо для будівельної компанії, де проекти можуть бути великими, затратними і тривалими. Обґрунтоване прогнозування витрат та доходів допомагає підприємствам галузі планувати бюджет та уникати непередбачених ситуацій, що негативно відображаються на їх фінансовому стані. Окремо зауважимо, що у будівництві є великий обсяг ризиків і відповідно фінансова стратегія допомагає ідентифікувати та мінімізувати ці ризики.

У Міжнародному журналі наукових досліджень у галузі бухгалтерського обліку, фінансів та менеджменту вчені Ондер Е. та Алтінташ А. розмістили статтю «Оцінка фінансової діяльності турецьких будівельних компаній на Стамбульській фондовій біржі (BIST)». Вчені оцінили стан фінансової діяльності турецьких будівельних компаній на Стамбульській фондовій біржі, зосередившись на ключових показниках їх ефективності[12]. Слід зауважити, що оптимальна структура фінансування забезпечує необхідні ресурси для реалізації планів на ринку. В світлі цього чітка фінансова стратегія дозволяє підприємствам галузі швидше адаптуватися до волатильних ринкових умов, забезпечуючи стабільність та прибутковість бізнесу.

Артюх І., Загребя І. (2016). вивчають проблематику стратегічного управління фінансами будівельної компанії, розглядаючи методи та підходи до оптимізації фінансових ресурсів компанії в умовах волатильності[13]. Таким чином, встановлюють особливості формування та реалізації фінансової стратегії підприємств будівельної галузі в умовах суттєвої волатильності соціально-економічного середовища.

Розкриємо отримані результати нашого аналізу у більших деталях. Це дослідження акумулює та синтезує критичні результати з різних джерел, висвітлюючи численні перешкоди та небезпеки, формуванням і реалізацією фінансової стратегії підприємств галузі. Саме робота Алексина Г. [14] «Формування та реалізація фінансової стратегії тощо. Економічна невизначеність: українські компанії» висвітлює перешкоди та небезпеки для підприємств.

Управління ефективністю будівельних підприємств має вирішальне значення, особливо з огляду на розширення ризиків екзогенного середовища, в якому вони функціонують. Більш рання робота авторів [8]. підкреслює необхідність підходу врахування драйверів мікро- та макро-рівня в контексті формування оптимальної структури капіталу підприємств галузі з фокусом на ефективність використання доступних ресурсів.

Дана теза підтримується більш раннім дослідженням Юрченко Ю. [9], що вказує на важливість закладення принципів ефективності в основу розроблення та реалізації фінансової стратегії будівельних компаній з точки зору оптимальності даного бізнес-процесу. Результати нашого дослідження підтримує також більш рання робота [3] в контексті важливості застосування методичних підходів диверсифікації в задачі забезпечення ефективності фінансової стратегії будівельного підприємства.

Однак, на противагу існуючому масиву більш ранніх робіт, результати цього дослідження окремо акцентують на необхідності врахування як ринкового, так і фінансового контексту розроблення та реалізації фінансової стратегії. Це дослідження наголошує на важливості глибшого вивчення проблематики формування та реалізації фінансової стратегії підприємств галузі, виходячи з задачі забезпечення ефективності будівельних проектів.

Висновки. В сучасному волатильному макро- та мікро-середовищі, де динаміка стану фінансів ключових економічних агентів постійно розвивається та змінюється, підприємства будівельної галузі перманентно стикаються з необхідністю перегляду та оптимізації своїх фінансових стратегій. Дана динаміка зумовлюється і галузевою динамікою, що формується під впливом соціально-економічних трендів. Зокрема, Індекс будівельних продукцій різко знизився внаслідок активізації російської збройної агресії в Україні, впавши зі 106,8 п. у 2021 р. до 35,2 п. у 2022 р. Подібну тенденцію до зниження виявлено в індексі на 2020 р. внаслідок пандемії COVID-19 та падіння рівня ділової активності в Україні та світі. В цілому це впливає на фінансовий стан будівельних компаній, а також на особливості розробки та реалізації фінансових стратегій у часи росту волатильності. Водночас ці тенденції одразу відображаються на ситуації із здачею в експлуатацію житлових приміщень.

Використовуючи новітні підходи та інструменти, ці компанії можуть ефективно управляти своїми ресурсами, що, в свою чергу, допомагає їм мінімізувати витрати. Скорочення витрат важливе не лише для підвищення прибутковості компанії, а й для забезпечення її конкурентних переваг на ринку. Чим нижчі витрати у компанії, тим вона може пропонувати свої послуги за

більш привабливими цінами, не втрачаючи при цьому на якості. Однак, слід зазначити, що впровадження нових фінансових стратегій не є простим завданням. Це вимагає глибокого аналізу ринку, з'ясування потреб та можливостей компанії, а також розуміння ризиків, які можуть виникнути в результаті змін. До того ж, у зв'язку з постійними змінами у ринкових умовах, фінансові стратегії підприємств галузі мають бути гнучкими та адаптивними. Зокрема, необхідно відстежувати нові тренди, вивчати реакцію конкурентів та адаптувати свої підходи відповідно до ситуації, щоб завжди залишатися на крок попереду. Отже, сучасні фінансові стратегії є ключовим елементом успіху підприємств будівельної галузі у конкурентному середовищі. Однак, їх успішне застосування вимагає не лише знань та інструментів, а й готовності до швидкої адаптації та здатності передбачати зміни на ринку.

Перспективи майбутніх досліджень лежать в сфері посилення аналітичної складової сучасних фінансових стратегій підприємств будівельної галузі із застосуванням інноваційних інструментів глибинної аналітики, зокрема, штучного інтелекту та машинного навчання.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Zimon, G., Nakonieczny, J., Chudy-Laskowska, K., Wójcik-Jurkiewicz, M., & Kochański, K. An analysis of the financial liquidity management strategy in construction companies operating in the Podkarpackie province. *Risks*, 10(1) 2021, 5. DOI: <https://doi.org/10.3390/risks10010005>
2. Santos, D. F. L. Modelo de Gestão Financeira Aplicada em Empresa do Setor de Construção Civil. *TAC*, 5(2). 2015, 119–135. DOI: <https://doi.org/10.21714/2236-02632015v5n2tac87>
3. Han, M., Lee, S., & Kim, J. Effectiveness of diversification strategies for ensuring financial sustainability of construction companies in the Republic of Korea. *Sustainability*, 11(11). 2019. 3076. <https://doi.org/10.3390/su11113076>
4. Salah, O., Georgy, M., & Ragab, A. Financial Ratio Analysis in Construction Industry: An Investigation Using Machine Learning. *Proceedings of International Structural Engineering and Construction*, 8(1). 1–6. 2021. DOI: [https://doi.org/10.14455/isecon.2021.8\(1\).con-11](https://doi.org/10.14455/isecon.2021.8(1).con-11)
5. Mohamad, H., Ibrahim, A., & Massoud, H. Modelling the financial performance of construction companies using neural network via genetic algorithm. *Canadian Journal of Civil Engineering*, 41, 945–954. 2014. DOI: <https://doi.org/10.1139/cjce-2014-0065>
6. Nai-Chiek, A., & Peck-Ling, T. Working capital management and financial performance of Malaysian construction sector companies. *Journal of Contemporary Issues and Thought*. 2019. DOI: <https://doi.org/10.37134/jcit.vol9.9.2019>
7. Паранчук, С. В., Червінська, О. С., Попадинець, Н. М., & Корначук, О. Ю. Фінансові ресурси будівельних компаній в кризових умовах. *Регіональна економіка*, 104 (2), 79–84. 2022. DOI: <https://doi.org/10.36818/1562-0905-2022-2-8>.
8. Růčková, P., & Škuláňová, N. The firm-specific and macroeconomic determinants of the financial structure of construction companies in selected European countries. *Review of Economic Perspectives*, 22(2), 117–133. 2022. DOI: <https://doi.org/10.2478/revecp-2022-0006>
9. Юрченко, Ю. Основні етапи розроблення фінансової стратегії будівельних підприємств. *Економічний вісник університету*, 41, 221–228. 2019. DOI: <https://doi.org/10.31470/2306-546x-2019-41-221-228>
10. Omopariola, E., Abimbola Windapo, D., & El-Gohary, H. Level of Financial Performance of Selected Construction Companies in South Africa. *Journal of Risk and Financial Management*, 14, 518. 2021. DOI: <https://doi.org/10.3390/jrfm14110518>
11. Gundes, S., Atakul, N., & Buyukyoran, F. (2019). Financial issues in construction companies: bibliometric analysis and trends. *Canadian Journal of Civil Engineering*, 46(4), 329–337. DOI: <https://doi.org/10.1139/cjce-2018-0249>
12. Önder, E., & Altıntaş, A. Financial Performance Evaluation of Turkish construction companies in Istanbul Stock Exchange (BIST). *International Journal of Academic Research in Accounting, Finance and Management Sciences*, 7(3). 2017. <https://doi.org/10.6007/ijarafms/v7-i3/3237>
13. Артюх, І., Загребя, І. Стратегічне управління фінансами будівельного підприємства. *Наукові записки ЦНТУ*, 20, 136–142. 2016. URL: http://dspace.kntu.kr.ua/jspui/bitstream/123456789/7476/1/ilovepdf_com-68-71.pdf
14. Aleksin, G. Financial Strategy Formulation and Implementation under Economic Uncertainty: Ukrainian companies' case. *VUZF Review*, 5(2), 38–47. 2020. DOI: <https://doi.org/10.38188/2534-9228.20.2.04>

15. Дані ДССУ з діяльності будівельних підприємств України.2023. Retrieved 5 August 2023 from: https://ukrstat.gov.ua/operativ/menu/menu_u/bud_20.htm

REFERENCES

1. Zimon, G., Nakonieczny, J., Chudy-Laskowska, K., Wójcik-Jurkiewicz, M., & Kochański, K. (2021). An analysis of the financial liquidity management strategy in construction companies operating in the Podkarpackie province. *Risks*, 10(1), 5. DOI: <https://doi.org/10.3390/risks10010005>
2. Santos, D. F. L. (2015). Modelo de Gestão Financeira Aplicada em Empresa do Setor de Construção Civil. *TAC*, 5(2), 119–135. DOI: <https://doi.org/10.21714/2236-02632015v5n2tac87>
3. Han, M., Lee, S., & Kim, J. (2019). Effectiveness of diversification strategies for ensuring financial sustainability of construction companies in the Republic of Korea. *Sustainability*, 11(11), 3076. <https://doi.org/10.3390/su11113076>
4. Salah, O., Georgy, M., & Ragab, A. (2021). Financial Ratio Analysis in Construction Industry: An Investigation Using Machine Learning. *Proceedings of International Structural Engineering and Construction*, 8(1), 1–6. DOI: [https://doi.org/10.14455/isecon.2021.8\(1\).con-11](https://doi.org/10.14455/isecon.2021.8(1).con-11)
5. Mohamad, H., Ibrahim, A., & Massoud, H. (2014). Modelling the financial performance of construction companies using neural network via genetic algorithm. *Canadian Journal of Civil Engineering*, 41, 945–954. DOI: <https://doi.org/10.1139/cjce-2014-0065>
6. Nai-Chiek, A., & Peck-Ling, T. (2019). Working capital management and financial performance of Malaysian construction sector companies. *Journal of Contemporary Issues and Thought*. DOI: <https://doi.org/10.37134/jcit.vol9.9.2019>
7. Paranchuk, S. V., Chervinska, O. S., Popadynets, N. M., & Kornachuk, O. Yu. (2022). Financial resources of construction companies in crisis conditions. *Regional Economy*, 104 (2), 79–84. DOI: <https://doi.org/10.36818/1562-0905-2022-2-8>.
8. Růčková, P., & Škuláňová, N. (2022). The firm-specific and macroeconomic determinants of the financial structure of construction companies in selected European countries. *Review of Economic Perspectives*, 22(2), 117–133. DOI: <https://doi.org/10.2478/revecp-2022-0006>
9. Yurchenko, Yu. (2019). The main stages of developing the financial strategy of construction enterprises. *Economic Bulletin of the University*, 41, 221–228. DOI: <https://doi.org/10.31470/2306-546x-2019-41-221-228>
10. Omopariola, E., Abimbola Windapo, D., & El-Gohary, H. (2021). Level of Financial Performance of Selected Construction Companies in South Africa. *Journal of Risk and Financial Management*, 14, 518. DOI: <https://doi.org/10.3390/jrfm14110518>
11. Gundes, S., Atakul, N., & Buyukyoran, F. (2019). Financial issues in construction companies: bibliometric analysis and trends. *Canadian Journal of Civil Engineering*, 46(4), 329–337. DOI: <https://doi.org/10.1139/cjce-2018-0249>
12. Önder, E., & Altıntaş, A. (2017). Financial Performance Evaluation of Turkish construction companies in Istanbul Stock Exchange (BIST). *International Journal of Academic Research in Accounting, Finance and Management Sciences*, 7(3). <https://doi.org/10.6007/ijarafms/v7-i3/3237>
13. Artyukh, I., Zagreba, I. (2016). Strategic management of construction enterprise finances. *Scientific Notes of the National Technical University*, 20, 136–142. URL: http://dspace.kntu.kr.ua/jspui/bitstream/123456789/7476/1/ilovepdf_com-68-71.pdf
13. Aleksin, G. (2020). Financial Strategy Formulation and Implementation under Economic Uncertainty: Ukrainian companies' case. *VUZF Review*, 5(2), 38–47. DOI: <https://doi.org/10.38188/2534-9228.20.2.04>
15. DSSU data on the activity of construction enterprises of Ukraine (2023). Retrieved 5 August 2023 from: https://ukrstat.gov.ua/operativ/menu/menu_u/bud_20.htm

Vynnyk K. CURRENT FEATURES OF THE DEVELOPMENT OF THE FINANCIAL STRATEGY OF THE CONSTRUCTION INDUSTRY ENTERPRISES

Abstract. The purpose of the article is to identify the main components of the modern approach to the development and implementation of financial strategies of construction enterprises in the construction industry in the context of ensuring their effectiveness. The article deals with a comprehensive analysis of the impact of modern financial strategies on the construction industry. This analysis is necessary to understand the main trends in financial strategies, methods and approaches used by construction

companies to manage their finances and improve project results. It was noted that the construction industry is under the influence of key exogenous trends in the socio-economic environment.

It has been proven that the index of construction products has significantly decreased in the conditions of the intensification of Russian armed aggression to the level of 35.2 points in 2022, the volume of leased residential real estate decreased by 68.1% in 2022 to the level of 7,110,000 square meters. The main areas of improvement of financial strategies of enterprises in the construction industry are highlighted (areas of operational efficiency, attraction of financing, risk management, procurement management, others). The potential of modern blockchain technologies in reducing the administrative costs of projects is highlighted.

The role of modern financial strategies in ensuring effective management of resources, adaptation to market conditions and increasing the competitiveness of enterprises in the construction industry is emphasized. The research can be useful for professional experts, analysts of the construction industry, business associations, state and local authorities. Prospects for future research lie in the field of potential application of advanced technologies (artificial intelligence, machine learning) in strengthening the effectiveness of financial strategies of construction enterprises.

Keywords: construction industry, efficiency, volatility, financing structure, blockchain, deep analytics.